

म. नं. ६६६

संस्कृत

या. इति

यति संस्कारः

श्रीगणेशायनमः॥ अथ यती संस्कारः॥ यती सिद्धगमनोत्तरं गंधपुष्पादि
 भिरलंकृत्य तच्छरीरं वाद्यघोषेण बहिर्नीत्यां शुचौ देशे स्थापयित्वा पुत्रादिर
 न्योवास्नात्वा कृतनित्यक्रियः पुत्रश्चेद्वयनमपिकृत्वा॥ आचम्य प्राणानाय
 म्यमुक्कगोत्रस्य सिद्धिं गतस्य ब्रह्मीभूतस्यामुक्कशर्मणः परमहंसस्य नारायण
 स्वरूपस्य भिक्षोः पूजनमहं करिष्ये॥ तथा यथाविधि वृक्षमूले गभेत छरीरं स्था
 पनं गंगानर्मदामहानद्यां वा तच्छरीरं निक्षेपं च करिष्ये। इति संकल्प्य ब्रह्मवृक्षस्या
 धस्तानदीतटे वा यतिदंडप्रमाणगर्भव्या हस्तिभिः खत्वा तत्र गोमयेनोपलिष्य
 सप्तव्याहृतिभिस्त्रिभिर्बाधोक्ष्य तत्र दर्भान् स्तीर्य ततो नवघटं जलेनापूर्य तत्र पं
 चरत्नानि क्षिप्त्वा तेन जलेन सा विज्या तच्छरीरं प्रोक्ष्य॥ नारायणं महाज्ञेयं विश्वा
 त्मानं परायणं॥ नारायणं परो ज्योतिरात्मानं नारायणः परः। नारायणं परं ब्रह्म त
 त्वं नारायणः परः। नारायणं परो ध्याता ध्यानं नारायणः परः। यच्च किंचिद्भुजगत्सर्वं

यतीसंस्कार

(2)

१

दृश्यते श्रूयते विवा ॥ अंतर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायण स्थितः ॥ एते मंत्रैः ॥
गंगे च यमुने चैवेत्यादि मंत्रैश्च कलशं मभि मंत्र्य ॥ ॐ नमो नारायणा येत्यष्टा
क्षरेण मंत्रेण भिक्षुशरीरे नारायणं मावाहनाय ध्याति रूपं च संपूज्या भिमंत्र्या
मंत्रैः पुरुषसूक्तेन चाष्टाक्षरेण च नवकुंभोदके नैव शंखेन भिषिच्य प्रक्षाल्य
स्नापयित्वा प्रणवेनाष्टातवारं सर्वतः प्रोक्ष्य नवकटि सूत्रं कोपिनं च परिधाप्य
काषाय रंजितेन वाससा छाद्याष्टाक्षरेण गंधपुष्पधूपदीपनेवेद्यादिभिस्तंपूज्य
नीरांजनं च कृत्वा आवाहनं न जानामीत्यादिना क्षमाणं ॥ विहो हव्यं रक्षस्वेति
तच्छरीरं गर्ते निधाय दं विष्णुरिति दं क्षिण हस्ते दंडं दपरिरजसः शुक्रे ज्योतिरजा
यत ॥ तन्नः पर्षदति द्विषोग्ने वैश्वानर इति सव्यहस्ते शिष्यं येन देवाः ॥ पवित्रेणेति
मुखे जलपवित्रं तत्सविनुर्वरेण्यमितिसावित्र्या उदरे भिक्षापात्रे भूमिभूमनाद्योर्व
रिणांतरिक्षं महित्वा ॥ उपस्थे ते देव्यदिते ग्निमन्नादमन्नाद्यायादधे ॥ इति गुह्यकर्म

१

(2A)

उलुंनि धाय दशहोत्राभि मंत्रयेत् ॥ चित्ति स्क्रुक् ॥ चित्तमाज्यं ॥ सामा ध्वर्युः ॥ पृथिवीहोता ।
द्यौरुपवक्ता ॥ अग्निहोता ॥ मित्र उपवक्ता ॥ सूर्यं ते चक्षुः ॥ शरीरैः महाहविर्होता ॥ उद्गाता ॥
इति दशहोत्राभि मंत्र्य ॥ ततो हंसः शुचिषदिति हंसवती परेण नाकं निहितं गुहायां वि
भ्राजदेतद्यतयो विशंति ॥ वेदांत विज्ञान सुनिश्चितार्थाः सन्यासयोगाद्यतयः शुद्धस
त्वाः ॥ ते ब्रह्मलोके तु पुरातनकाले परममृतात्परिमुच्यंतिसर्वे ॥ इति हृदयमालम्भजपेत् ॥
पुरुषसूक्तं भुवोर्मध्ये स्पृष्ट्वा जपेत् ॥ ब्रह्मजज्ञानमिति मूर्ध्नि जपेत् ॥ विष्णोरारामसी
तिनाभौ ॥ देवस्य त्वा ॥ भ्यामिति कर्णयोः ॥ एवं अंगानि स्पृष्ट्वा ॥ भूमिर्भूमिर्भूगान्मातामा
तरममप्यगात् ॥ रुध्यास्मपुत्रैः ॥ पशुर्योनौ देष्टि संनियतामिति मूर्ध्नि अंशमनापरशु
नाशं रेव न नारी केलेन वाभेदयेदिति केचित् ॥ बृहस्यो केनेस्तु ॥ ॐ भूर्भुवः स्वश्चैस्सुक्ता
मेदयेदित्याह ॥ समुच्चयस्तु युक्तः ॥ ततो भूर्भुवस्वरोमित्याभि मंत्र्य दमैः प्रच्छाद्य पुरुष
सूक्तेन गर्तलवणेन पूरयेत् ॥ ततः पृथिवीहोता ॥ द्यौरध्वर्युः ॥ रुद्रोऽग्नीत् ॥ बृहस्पति
रुपवक्ता ॥ वाचस्पतेवाचावीर्येण ॥ संभृततमेनायस्यसे ॥ यजमानाय वार्यं ॥ आसुवस्स

यतीसमाधि

पुस्तकं

(3)

२

रस्मै॥ वाचस्पतिः सोमं पिबति॥ जजनदिंश्चिंन्द्रियाय स्वाहा॥ इत्यंतेसंगृहेणचतुर्होत्रा
परितांभूमिमभिमंत्रयेत्॥ इतिकेचित्॥ ततः शृंगालश्चादिरक्षार्थं संम्यगर्तं प्रपूरयेदि
ति॥ गर्तं निक्षेपयेत्तु दशहोत्राभिमर्शनांते॥ हंसः शुचिषदितिमादिमूर्धानं भेदयेदित्यं
ते॥ ॐ भूर्भुवः स्वरो मित्यभिमंत्र्य॥ विष्णो हव्यं रक्षस्वेति स्पृष्ट्वा पाषाणादिना तच्छरीरं
दृढं बद्ध्वा जले महाद्भेदे वणावेन स्वाहाकारांतेन भिक्षुदेहं मोचयेत्॥ शिवविष्णवादि
नामकीर्तनपूर्वकं॥ ततः सर्वजनैः सह स्नात्वा ग्रहं गत्वा स्वजनैः सह पायसशङ्कुत्सादि
भुंजीते त्रियतिसंस्कारः॥ इति समाधिपुस्तकं॥ समाप्तः॥ कृष्णश्रमसंन्यासीनां॥
शके १७२८ अयसंवत्सरे भाद्रपदशुक्ल द्वितीयादं दुवासरे इदं पुस्तकं वैराज्यक्षेत्रवासी
बाळभट्टस्य सनुसदाशिवेन लिखितं॥ शुभं भवतु॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ ॥

२

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com